

Prof. Fr. Gregor:

NOVÝ LUMEK, EPHIALTES GAUROTII, CIZOPASÍCÍ U GAUROTIS EXCELLENS.

EPHIALTES GAUROTII, N. SP. (HYM., ICHN.), PARASITUS SPECIEI GAUROTIS EXCELLENS (COL.).

Gaurotis excellens Branc. jest endemický tesařík, omezený na vyšší části Karpat. Když se našim coleopterologům podařilo zjistiti rostlinu, ve které žije larva, pokusili se jej také vypěstovati. To se podařilo na př. moravským entomologům, z nichž jeden vypěstoval při tom 7 luků (ale k jeho malé radosti), z nichž 2 laskavostí p. taj. Adámka dostali se mi do rukou. Později jsem se dozvěděl, že i p. prof. Dr. Pfeffer vypěstoval 2 kusy, které mi byly zapůjčeny laskavostí p. inž. Kolubajiva. V mé sbírce jsem měl jeden kus, chycený p. řed. Roubalem na Slovensku, takže se mi podařilo sehnati celkem pět kusů, značně rozdílných, což se dá vysvětliti umělým, nepřirozeným vývojem.

Horší bylo je určití. Můj jeden ex. má celou hruď po stranách bílou. Při jeho určování — byl to první kus, který jsem měl v rukou — došel jsem k *E. mesocentrus* Gr., dále to nešlo, ač očividně sem nepatřil. P. inž. Kolubajiv jej určil jako *mesocentrus* Gr. také. U kusu Roubalova jsem viděl na mesosternu bílou šikmou čáru, dolů poněkud rozmazaně končící. To poukazyvalo na bílou barvu mesosterna, která je u tohoto rodu jen u *E. sternoleucus* Lange 1911. Ale diagnosa nesouhlasila. Nápadné mi je, že *E. sternoleucus* Lange jest popsán ze sev. Uher, tedy ze Slovenska, a dalo by se předpokládat, že je to náš druh. Ale buď byl Langův jediný kus (typ) abnormálně malý nebo jinak špatně vyvinutý; našich pět kusů nemůže býti s ním stotožňováno z těchto důvodů:

1. Čtvrtý abdom. segm. je delší šířky (u *sternoleucus* kratší).
2. Tibie III rovné, nezahnuté.
3. Spirakuly na propodeu protažené, skoro třikrát delší šířky.
4. Všechny kyčle jsou černé.
5. Všechny abdom. segmenty jsou černé.
6. Clypeus černý neb jen na konci nahnědlý.
7. Poslední článek tarsů štíhlý, třikrát delší čtvrtého článku.

Jinak nelze z Langova popisu, poměrně krátkého a uvádějícího někdy zbytečné samozřejmosti, ale nevyzdvihujícího opravdu charakteristické znaky, ničeho vyčísti. Tak dosti nápadná je barva stigmatu — o tom u Langa nic není. Velikost u ster. je mnohem menší.

Uvedené okolnosti mne nutí, nestotožňovati naše kusy s *E. sternoleucus* Lange a popsati je jako nový druh, který asi bude slovenským endemitem a asi odkázaným snad také ještě na některé jiné tesaříky. Zdá se, že *Gaurotis excellens* dosti trpí tímto cizopasníkem, protože bylo zatím, co vím, u nás vychováno asi 9 kusů.

Bílá barva hrudi není stálá, jak jsme již viděli u kusu Roubalova, a může zmizet úplně, až na nepatrnou bílou skvrnu nad kyčlemi II. Pak se tyto kusy velice podobají *E. mesocentrus* a dají se dost nesnadno rozeznat těmito znaky: Tykadla u *E. g.* jsou na konci světlá, až skoro bělavá, area superomedia jest paralelní, postranní rýhy vpředu na II. segmentu jsou velice slabé, Ra I a

konec žilky discocubitální rozbíhají se mnohem více, base stigma je bílá, kladélko kratší.

Jeden kus je monstrosní, má na středním laloku mesonota silný příčný val, oddělený vzadu hlubokou rýhou, mesosternum je celé černé, tarsy III červené, jen drápky černé, abdomen je poněkud širší. Při popisu nebral jsem jej v úvahu.

Hlavní znaky nového *Ephialty* jsou tyto: Mesosternum bílé, hlava málo zúžená, tykadla delší poloviny těla, na konci světlá, segm. I dlouhý a málo delší II. segmentu, ještě čtvrtý článek delší šířky. Kladélko delší neb zdělí těla, stigma žluté, skoro černě olemované, base bílá, nohy skoro celé červené, nerv radiální I a discocubitální značně divergující.

Sameček není znám. Poměr délky tykadel : tělu : kladélku jest 10 : 16 : 18.

***Ephialtes gaurotii*, n. sp., ♀.**

Gaurotes excellens Brancs. species est Cerambycidae, incola endemicus summorum montium Slovakiae. Evolutio huius speciei ad huc ignota erat, dum coleopterologis bohemicis contigit, ut plantam, in qua vivit, cognoscerent atque imaginem cultu obtinerent.

Ex larvis aliquot Ichneumonones orti sunt, quorum 4 specimina ad me pervenerunt. Quintum specimen huius speciei a dir. J. Roubal captum est. Haec 5 specimina non sunt paria, colore differunt. Mesopleurae nonnulorum partim albae sunt, ceterorum color albus diminuit, unum specimen deuique sine colore albo. Anno 1911 Lange speciem *Ephialtes sternoleucus* descripsit, cuius thorax albonotatus est. Nostra specimina a descriminibus differunt:

1. abdominis segmentum 4. latitudine longius (apud *sternoleucus* brevius),
2. tibiae III directae, haud incurvatae,
3. spiracula propodei prolongata, fere ter latitudine longiora,
4. omnes coxae rubrae,
5. omnia abdominis segmenta nigra,
6. clypeus niger vel tantum in apice subbrunneus,
7. ultimus tarsorum articulus gracilis, ter quarto articulo longior.

Aliter descriptio Langei, satis brevis, haud plures differentias indicat, sed nostra specimina grandiora sunt. Vel Lange aliam speciem descripsit, vel specimen descriptum abnormale fuit, vel quod minime vero simile est, descriptio non est accurata. Typus ex Hungaria Septentr. (Slovakia) provenit. Nihilominus specimina nostra a specie *sternoleucus* adeo differunt (praecipue ex primis tribus causis), ut ego eam novam speciem esse censeam:

***Ephialtes gaurotii* sp. n. ♀.**

Typus: Longitudo corporis: 20 mm; antennarum 13 mm; terebrae 22 mm.

Patria: Slovakia (Vysoké Tatry), leg. Kudla-Adámek, col. Gregor.

Totum corpus glabrum, nitidum, haud penitus punctatum.

Caput transversum, satis grande, parum thorace angustius, postice paulo attenuatum, rotundatum, longis villis albogriseis tectum. Vertex fere impunctatus. Ocelli satis magni, approximati. Occiput postice parum arcuatum excisum. Oculi magni, bis latitudine longiores, deorsum parum convergentes. Clypeus valde transversus, nitidus, excisus. Appendix genarum dimidio latitudinis genarum angustior. Mandibulae glabrae, in basi sparse punctatae, valde attenuatae, dens inferior leviter longior atque validior.

Antennae usque ad marginem secundi tergiti pertinentes, rectae, filiformes, articulus secundus bis latitudine longior, laenultimus fere quadratus, ultimus bis latitudine longior, obtuse ovatus.

Thorax: Longitudo: latitudo: altitudo: 45:24:27. Mesonotum prolongatum, parapsides antice valde evolutae. Scutellum planum, prolongatum. Lobus medius mesonoti valde promineus. Propodeum parum latitudine longius, humile, paulatim retro proclive, supra densius punctatum rugosumque, lateraliter infra glabrum, area lateralis crassior. Area superomedia instar rugae satis latae, duabus costis limitatae. Costa transversa non est evoluta. Spiracula fere ter latitudine longiora. Speculum (et thorax infra hoc) glabrum, cetera pars thoracis laterum plane atque denxius punctata.

Abdomen elongatum, parallelum, praecipue in segmentis I—II crasse punctatum et vix nitidum, distaliter nitidius. Segmentum I retro parum dilatatum, $2\frac{1}{4} \times$ latitudine longius. Profunda scrobs basalis ad carinas validas transit, usque ad $\frac{3}{4}$ parallelas, pone cavitatem gerens, quae ad extremam segmenti partem non pertinet. Spiracula procul a medio posita. — Segmentum II dimidio latitudinis longius, gibbis minus distinctis instructum, antice transversis rugis notatum, margine postice nitido. Segmentorum III minimum $\frac{1}{3}$ latitudine longius, gibbi laterales distincti. Segmentum IV $\frac{1}{4}$ latitudine longius, gibbis validissimi. Segmentum V. fere transversum, gibbi grandes. Puncta instar transversarum rugorum coordinate sunt, quam ob rem segmentum V et segmentie transverse rugosa videntur. Segmentum VI postice excisum, ultimum rugis convergentibus instructum, quae aream politam trianguliformem dividunt.

Terebra corpore longior, satis valida recta, in extrema parte deorsum inclinata, villis nigris bravibus adhaerentibus tecte.

Pedes normales, tarsi III parum tibiis longiores. Tibiae I incurvatae, spinae earum satis curvae. Tibiae III rectae, spinae latitudine tibiaram parum longiores. Articulus ultimus tarsorum III longitudine tertii et quarti conjunctim. Unguiculi dentibus magnis instructi.

Nervatura alarum: Nervellus interstitialis, areola adsidens, nervus recurrens fere in angulo areolae, radius II deorsum inflexus, nervus parallelus fere in medio, nervellus postfurcalis, supra medium. Stigma angustum.

Colore nigro. Antennarum pars extrema lucida, articulus ultimus albidus. Clypeus in margine nonnunquam brunneus. Tegulae brunneae, antice atque in margine albae. Pedes rubri, solum tibiae III et tarsi III apud specimina grandiora obscuriores. Mesopleurae infra albae vel totae nigrae (v. n. *tatrica*). Nervatura nigra, stigma brunneoluteum, basi huius alba, margine fere nigro.

Longitudo: 17—24 mm.

Typus: Tat. Lomnice, 7. VI. 1934, leg. Roubal, coll. Gregor.

2 ♀♀ Carpathia, leg. Dr. Pfeffer, VII. 1933, coll. Kolubajiv, (mesosterno atque mesopleuris nigris: v. n. *tatrica*) 1 ♀ ex *Gauvrotus excellens*, 2 ♀ ex *G. exc.*, Tatry leg. Kudla-Adámek, coll. Gregor.

Species praecipue his indiciis distinguitur: Mesopleurae albonotatae eos solent, etiam abdominis segmentum IV latitudine longius, caput parum attenuatum, terebra longitudine corporis vel longior, stigma brunneolum, fere nigre circumcinctum, nervellus interstitialis (basis alba), pedes toti rubri,

antennae dimidio corporis longiores, segmentum I longum, secundo parum longius, nerv. basalis et discocubitalis valde divergentes.

Specimina thorace nigro speciei mesocentrus simillissima sunt, sed validiora: antennarum pars ultima lucida, area superomedia parallela, rugae laterales segmenti II minimae, radius I atque extrema pars nervi discocubitalis multum divergentes, basis stigmatis alba, terebra brevior.
